

Witte Nr.2 Stok

Driemaandelijks tijdschrift
April - mei - juni 2022

Afgiftekantoor: Brussel X
Erkenningsnummer: P008624

Engelandstraat 57
1060 Brussel

brailleliga vzw
een andere kijk op het leven

Kellogg's®

Een nieuwe technologie voor personen met een visuele handicap op de verpakking van onze ontbijtgranen.

Kellogg's zet zich in voor gelijkheid, diversiteit en inclusie dankzij de Navilens technologie die de verpakkingen toegankelijk maakt voor mensen met een visuele handicap.

De technologie bestaat uit een code op de verpakking die door smartphones gedetecteerd kan worden om zo het etiket en de allergenenlijst luidop te kunnen lezen.

Kellogg's zet zich in om al zijn verpakkingen in Europa aan te passen vanaf januari 2022. De eerste **Special K** dozen met **Navilens** bevinden zich al op het schap.

Ontdek het assortiment
Special K van Kellogg's met Navilens

JE BENT JONG EN JE WILT WAT

Als kind en tiener staat het leven in het teken van ontdekken, plezier maken met leeftijdsgenoten, proeven van geweldige ervaringen, vrij en onbezorgd de wereld verkennen, kortom: een mooie, zorgeloze tijd beleven. Als je je daarin herkent, mag je ervan uitgaan dat je een gelukkige jeugd hebt gekend.

De realiteit voor blinde en slechtziende kinderen en jongeren is helaas vaak gecompliceerder. Zij kunnen nu eenmaal niet altijd dezelfde leuke dingen doen als hun vriendenkring, worden soms (al dan niet bewust) uitgesloten op de speelplaats, en staan voor grote uitdagingen om een zelfstandig leven te kunnen leiden.

Dat wil uiteraard allerm minst zeggen dat zij geen mooie jeugd jaren kunnen beleven. Alleen moet aan enkele belangrijke voorwaarden worden voldaan om personen met een visuele handicap dezelfde mogelijkheden te bieden: inclusie, mogen zijn wie je echt bent en een sterk netwerk om op te steunen.

Bij de Brailleliga staan we klaar voor onze jonge leden. In dit nummer gaan we dieper in op onze activiteiten om kinderen en jongeren te ondersteunen. Want iedereen verdient een kans op een fantastische kinder- en tienertijd.

Leve de jeugd!

Dossier: Jeugd 4

- Jongeren in het middelpunt
- Stimulerende jeugdactiviteiten
- Ouders op de eerste plaats!
- Met de neus in de boeken

Portret 14

- Een talentvolle performer

Gezondheid 16

- Oogzenuwaandoeningen

Technologie 21

- Mee met de nieuwste IT-hulpmiddelen

Jouw rechten 24

- Nieuws van de Sociale dienst

Dagelijks leven 26

- Vlot boodschappen doen
- Nieuws van de BrailleShop

Werk 29

- Een brug naar de arbeidsmarkt

Vrije tijd 31

- Escape room 'In the Dark'
- Een blik op nieuwe auteurs
- Nieuws van de Spelothek

Dankjewel 36

- Eindelijk terug samen
- Hup met de benen!

JONGEREN IN HET MIDDELPUNT

Bij de Brailleliga zijn kinderen en jongeren een prioritaire doelgroep. Met Natalie Troonbeeckx en Julie Dahlem stelden we twee referentiepersonen kinderen aan om die visie in de praktijk te brengen. Aan hen de eer om dit jeugddossier in te leiden.

Dat Natalie en Julie de geschikte personen zijn om een gewenste omkadering te voorzien voor blinde en slechtziende kinderen, blijkt uit hun capaciteiten en visie: opgeteld hebben ze meer dan 20 jaar ervaring bij de Brailleliga, zorg en pedagogie stonden centraal in hun opleidingen, en uiteraard hebben ze een grote interesse om het mentaal welzijn en de zelfstandigheid van kinderen en jongeren te bevorderen.

Wat wil de Brailleliga precies betekenen voor de jeugd?

N: We willen blinde en slechtziende kinderen en jongeren ondersteuning bieden bij zowel vrije tijd, school, werk als in de thuissituatie. We bieden hen ontspanning maar

ook kansen om bij te leren via (digitale) activiteiten en kampen. Daarnaast geven we ook specifieke lessen om de zelfstandigheid te stimuleren, zoals dactylo, braille, mobiliteit, algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL), werken met hulpmiddelen. We willen ook sensibiliseren zodat de kinderen en jongeren beter begrepen worden. Daarnaast zijn er nog verschillende diensten waar kinderen en jongeren terecht kunnen zoals de Sociale dienst, Test en Advies Schoolsystemen (T.A.S.), BrailleShop, Spelothek, Informatiedienst voor technische aanpassingen, Multidisciplinair team.

J: Bovendien willen we onze jongeren en hun verwachtingen goed leren kennen en onze diensten

toegankelijk maken voor hen. Enerzijds zijn er kinderen die we vaak tegenkomen in onze diensten en anderzijds zijn er kinderen die nieuw zijn ingeschreven of nog nooit een beroep hebben gedaan op onze dienstverlening. Voor elk van hen willen we activiteiten en opleidingen bieden die zo dicht mogelijk aanleunen bij hun verwachtingen, en willen we hen ook op een leuke manier leren kennen.

Julie begeleidt jaarlijks enthousiast het zelfstandigheidskamp aan zee

Staan jullie ook in contact met de ouders?

J: Klopt. Anders dan bij volwassen blinde en slechtziende personen, waarmee we meer 1 op 1 werken, hebben we bij kinderen ook aandacht voor ouders, broers en zussen. Al onze diensten staan ter beschikking van de ouders en we

proberen te beantwoorden aan hun noden ten opzichte van hun kind. Sensibiliseringssessies kunnen ook plaatsvinden in beperkte kring (gezin, vrienden...). Of het nu gaat over kampen, activiteiten of opleidingen, onze collega's vinden het belangrijk om te communiceren met de ouders. Onze ondersteuningsactiviteiten stellen dat ook centraal.

Wat kan de Brailleliga betekenen op vlak van onderwijs?

N: Wij proberen aanvullend en in overleg te werken bij de ondersteuning die kinderen krijgen in het onderwijs, via een thuisbegeleider of ondersteuner. Op vlak van sensibilisering kunnen we sessies geven aan klasgenootjes en leerkrachten zodat zij zich ook eens kunnen inleven in hoe het is om een visuele handicap te hebben. We hebben ook de BrailleBox, een pedagogische koffer voor leerkrachten die de klas laat onderdompelen in de wereld van blinde en slechtziende personen. Oh, en vorig jaar werden ook 243 studiebeurzen toegekend aan blinde en slechtziende leerlingen.

Als je weet dat een visuele handicap vaak oudere mensen treft, is het dan wel nodig om zo in te zetten op de jeugd?

In koor: Ja, natuurlijk! Jongeren onder de 25 vormen samen iets meer

dan 1000 leden van de Brailleliga.

N: Het is zeer belangrijk dat wij ook hen en hun omgeving ondersteuning bieden.

J: Het is anders dan bij ouderen, die vaak een heel rouwproces moeten doorlopen als een oogaandoening plots toeslaat en hun dagelijks leven dat ze visueel kenden, compleet moeten aanpassen aan een nieuwe situatie... Een kind van 6 jaar dat blind is van bij de geboorte zal een andere aanpak hebben in zijn dagelijks leven, in zijn verplaatsingen, omdat hij de wereld zo kent van jongs af aan. We stellen vaak vast dat de focus wordt gelegd op schoolwerk, maar dat de jongeren nog heel wat basisopleidingen moeten volgen vooraleer ze echt een zelfstandig leven op poten kunnen zetten.

N: ... en dat terwijl ze net in een cruciale levensfase zitten waarbij veel aandacht nodig is voor de verdere ontwikkeling van hun zelfstandigheid, zowel thuis, in hun vrije tijd als op school of bij hun eerste stappen op de arbeidsmarkt, hun eerste woning...

J: Klopt. Indien we kinderen op jonge leeftijd kunnen helpen bij het aanleren van sommige gewoontes (boterhammen smeren, kleren klaarleggen, veters knopen...), winnen ze aan zelfvertrouwen, en groeit ook het vertrouwen van ouders in hun kinderen.

Welke plannen hebben jullie nog voor de toekomst?

N: Op korte termijn staan er natuurlijk heel wat activiteiten en kampen met verschillende inhoud op het programma (ontspanning, zelfstandigheid bevorderen, ICT). Ik plan ook om de hulpverlening te evalueren en beter op punt te stellen, op basis van een vragenlijst die eerder gestuurd werd naar de ouders.

Met veel geduld en een luisterend oor helpt Natalie kindjes om te leren hoe ze hun veters kunnen knopen

J: Ja, de verwachtingen van ouders over de dienstverlening voor hun kind leren kennen, staat hier ook hoog op de agenda. Net als de interne administratie wat vereenvoudigen.

N: Daarnaast is het de bedoeling om met ons aanbod te focussen op belangrijke thema's zoals mentaal welzijn, zelfvertrouwen, relaties, sociale vaardigheden... Zowel Julie als ik hebben heel wat ideeën, en we hopen ze stap voor stap concreet te maken!

STIMULERENDE JEUGDACTIVITEITEN

Van diverse kampen tot themadagen en ondersteuningsmomenten met het hele gezin. Bij de Brailleliga kunnen kinderen en jongeren met een visuele handicap niet alleen rekenen op heel wat entertainment en plezier, maar ook op gespecialiseerd advies en ondersteuning. Laten we de verschillende activiteiten en hun objectieven even bekijken.

De Brailleliga ijvert volop voor inclusie van kinderen en jongeren met een visuele handicap in de samenleving. Tegelijk werkt het vaak bevrijdend en ontspannend voor hen om eens enkel met lotgenootjes op te trekken en ervaringen uit te wisselen. Daarom organiseert de Brailleliga het hele jaar door evenementen waar kinderen en jongeren met een visuele handicap elkaar kunnen ontmoeten, nieuwe dingen kunnen ontdekken en waar ze alle facetten van de wereld om zich heen leren kennen. Onze ervaren therapeuten en begeleiders geven hen de kans om verschillende ervaringen op te doen, nieuwe dingen uit te proberen, hun kennis aan te scherpen en vooral plezier te maken in een veilige omgeving. Dat helpt hen uitgroeien tot zelfzekere

en zelfstandige adolescenten en later volwassenen.

Ondersteuningsweek en familiedag

Laten we beginnen met activiteiten die in het teken staan van de hele familie: de kinderen en jongeren die lid zijn van de Brailleliga, hun ouders, broers en zussen. Hoofddoel? Het gezin een fijne tijd laten beleven en de ouders even ontlasten. Maar vergis je niet: niet enkel entertainment en ontspanning staan hier centraal, er is ook ruimte om van gedachten te wisselen en ideeën en ervaringen te delen met andere gezinnen in een rustig en veilig kader, met ondersteuning van professionals.

In een ongedwongen sfeer ervaringen uitwisselen tijdens de ondersteuningsweek

Op kamp

Tijdens schoolvakanties worden kampen georganiseerd voor blinde en slechtziende kinderen en jongeren. Daarbij ligt de nadruk op gevarieerde en speelse ontspannings- en ontdekkingsactiviteiten op maat van kinderen met een visuele handicap. Dat kan gaan van kampen met als thema muziek, dieren, technologie, etc. tot ons jaarlijks zelfstandigheidskamp aan zee. Wat dit laatste zo uniek maakt, is dat het een optimaal evenwicht nastreeft tussen vakantieplezier en zelfstandigheid. Zo zijn alle dagelijkse handelingen een gelegenheid om technieken aan te leren om zich alleen uit de slag te leren trekken: kleren opbergen, veters knopen, boterhammen smeren, een glas inschenken... Verder staat alles in het teken van ontdekkingen en plezier: strandspelen, duinwandelingen, een ritje met de gocart, dieren uit de zee aanraken, een bezoek aan een brandweerkazerne... Kortom, een grote stap vooruit zetten in de richting van meer zelfstandigheid. Bovendien kunnen de jongeren ervaringen uitwisselen met lotgenootjes en vriendschap sluiten met andere kinderen en zo naar huis gaan met tal van mooie herinneringen. Voor de begeleiders van de Brailleliga is het ook ontzettend fijn om bij elk

kamp opnieuw vast te stellen welke vooruitgang de kinderen hebben geboekt.

Maar wat vinden de kinderen er zelf eigenlijk van? Alexia vertelt: "Het is heel fijn om nieuwe vrienden te maken! Het is ook leuk om mensen terug te zien die je al kent van andere activiteiten. De activiteiten zijn altijd geweldig!" Imran is bijzonder ongeduldig: "Ik ga graag naar de Brailleliga. Elke dag vraag ik mijn ouders wanneer de volgende activiteit plaatsvindt, om mijn klasgenoten en de begeleiders terug te zien!"

Terug van weggeweest in 2022: BrailleDay en 'sensatiedag'

Corona buiten beschouwing gelaten, organiseert de Brailleliga elk jaar een BrailleDay: een magische dag voor kinderen met een visuele handicap in het buitengewoon onderwijs. Van apen en giraffen voederen, slangen aanraken, de wereld van het circus ontdekken, tot fietsen op een kabel 5 meter boven de grond of een eigen raket de ruimte inschieten... zintuiglijke ontdekkingen te over! Afspraak op 29 september 2022.

Ook tijdens de herfst van 2022 brengen we adolescenten graag samen voor een 'sensatiedag'. Blinde en slechtziende jongeren kunnen een originele, spannende sport beoefenen en daarbij hun grenzen verleggen.

Dat alles met aangepaste begeleiding én een maximale veiligheid. Op het menu? Dat varieert elk jaar: zo konden ze zich eerder al wagen aan een ritje op het circuit van Francorchamps met een echte racepiloot of aan een "vrije val"-simulatie op de Skydiving van Charleroi, een initiatie diepzeeduiken in Nemo33 in Brussel en een avontuurlijk parcours tussen de bomen.

En of de zintuigen sensationeel aanvoelen na een indoor skydiving ervaring!

Bedankt!

Je oogappel aan iemand anders toevertrouwen is niet altijd evident voor ouders van een kind met een handicap. Gelukkig merken we dat zowel ouders, leerkrachten, kinderen als de begeleiders van de Brailleliga zelf erg positief zijn over de activiteiten.

De ouders stellen het namelijk erg op prijs dat ze hun kind kunnen toevertrouwen aan gespecialiseerde therapeuten die zorgen voor een gepaste omkadering.

Daarom willen we dus ook alle ouders bedanken die ons in vertrouwen hebben genomen om deze jongeren, samen met ons te begeleiden naar een leven als zelfstandig volwassene!

Dankzij jouw steun beleven onze jongeren de tijd van hun leven!

Onze activiteiten en kampen zijn gratis voor onze leden, daar maakt de Brailleliga een punt van. Natuurlijk brengen deze ook een aanzienlijke organisatiekost met zich mee. Wil je ons helpen om een glimlach te toveren op de gezichten van blinde en slechtziende kinderen? Doe een gift op het rekeningnummer BE11 0000 0000 4848 met de mededeling 'Jeugd'. Voor elke gift vanaf € 40, heb je recht op een fiscaal attest. Van harte BEDANKT!

ouders op de eerste plaats!

Een kinderwens bij personen met een visuele handicap gaat meestal gepaard met een specifieke opleiding om de veiligheid van het kind te waarborgen. Brailleliga therapeute Coralie De Coppin begeleidt ouders daarbij. Zoals Alexandre, een blinde vader die zijn rol als papa actief wil vervullen.

Alexandre is advocaat bij de balie van Brussel. Hij is iemand die de uitdagingen die op zijn pad komen, overwint. We mochten meekijken met een sessie met zijn partner Chloé, op dat moment 6 maanden zwanger. Coralie staat erop dat het koppel samen aanwezig is. Het is belangrijk dat de andere het opzet en de structuur kan zien en begrijpen. In het algemeen begint

de ondersteuning na 3 maanden zwangerschap.

Wat zijn de voordelen van de begeleiding van ouders?

"We werken volgens een vast kader met punten die terugkomen in alle opvolgingen," zegt Coralie. "Er is de veiligheid van de baby, verzorging, aan- en uitkleden, verschonen, een badje geven, een flesje klaarmaken... Sommige ouders vragen ons ook om hulp bij de inrichting. Zo zocht ik beschermingsmiddelen en installeerde ik een veiligheidshekje samen met een moeder. Ik heb Alexandre een boekje van ONE (n.v.d.r.: de Franstalige tegenhanger van Kind & Gezin) gegeven waarin kamer per kamer de veiligheidspunten worden opgelijst. Dat document is geschreven door deskundigen voor de eerste levensjaren en richt zich op alle jonge ouders. Wij gebruiken het om onze aanbevelingen in context van de visuele handicap te ondersteunen, zonder stigmatisering."

Aangepaste begeleiding op maat

"Begeleiding van ouders gaat over heel veel. Ik vraag de cliënt graag om alles eerst eens spontaan te doen, zodat we kunnen vertrekken vanuit hun handelingen. We raden aan om de hand hier of daar anders

te houden zodat de baby beter in de armen wordt gehouden, zonder dat dat de spontaneïteit in de weg staat. Het is belangrijk om de intuïtie te respecteren, maar tegelijk de veiligheid te garanderen.

Sommigen hebben al kleine zusjes, broertjes, nichtjes, neefjes gehad... ook al hebben ze de ervaring van een pasgeborene, toch stelt hun visuele handicap hen voor een onbekende situatie. Dat vereist een andere aanpak. Een grootmoeder nam contact met ons op. Als jonge moeder had zij nooit problemen met haar zicht, maar dat ging achteruit met het ouder worden. Haar kinderen vroegen haar om op haar kleinkinderen te passen. Haar vragen gingen vooral over hoe de baby te verschonen, hoe een flesje te geven... We zijn terug vertrokken vanuit de natuurlijke handelingen van de grootmoeder. Die waren correct en we moesten enkel een manier vinden om haar moeilijkheden te overwinnen. Dat stelde haar gerust. Weinig grootouders komen naar ons. We hadden ook het geval van een slechtziende grote broer van 17, wiens moeder zwanger was. Hij wilde zijn rol als broer opnemen en zijn moeder steunen. Om de baby in zijn armen te nemen, hem een flesje te geven, hem te verschonen... Om zelf

voor het nieuwe kindje te kunnen zorgen."

De Brailleliga staat paraat in diverse situaties

"We hebben al eens een kraamkliniek gehad die ons belde omdat een moeder met een visuele handicap zich verloren voelde en we zijn toen meteen met de begeleiding begonnen. We worden soms geconfronteerd met bepaalde overtuigingen over het eetpatroon, of medicatie... Daarin komen we nooit tussen, maar verwijzen we naar de pediater. Een moeder heeft ons ook eens gevraagd om haar te begeleiden naar de school van haar kind, zodat ze zich de verschillende klaslokalen kon voorstellen en de leraren kon leren kennen. Bij elke vraag passen we onze opvolging aan in functie van de situatie."

Een actieve papa

Op meerdere momenten in zijn leven deed Alexandre een beroep op de Brailleliga: om braille te leren, informatica, dactylo... Vaak specifieke verzoeken. Het is dan ook niet meer dan normaal dat Alexandre en Chloé aan de Brailleliga dachten voor de begeleiding van ouders.

In juni 2022 verwachten ze een eerste kindje. Alexandre heeft al

baby's vastgehouden, maar het is de eerste keer dat hij geconfronteerd wordt met de rol van papa en al wat dat met zich meebrengt.

Voor Alexandre is dit echt de verwezenlijking van een droom. "Sinds ik klein was, heb ik altijd al kinderen willen hebben, een gezin willen stichten. Ik heb de ideale persoon gevonden. Mijn ziekte is erfelijk, en ik koos ervoor om genetische testen te doen. Ik heb ook een zus die geen zichtprobleem heeft. Uiteindelijk werd Chloe snel zwanger." Chloe vult aan: "Alles is verlopen zoals bij eender welk ander koppel."

Bij begeleiding van ouders staat ook de persoonlijke levenssfeer van een koppel centraal: "Het is iets gevoelig, dus moet er een vertrouwensband zijn tussen de ouders en de therapeut," geeft Coralie aan.

Wanneer Coralie bij toekomstige ouders op bezoek gaat, neemt ze enkele gebruiksvoorwerpen mee die nodig zijn in het dagelijks leven. Die dag heeft ze drie meertalige sprekende thermometers bij en legt in detail uit hoe ze werken. Alexandre test ze. Een ervan geeft de temperatuur van het lichaam, de kamer en het water. Dat is namelijk

cruciaal om een badje te geven, wat de missie van de dag is. Coralie stelt voor om de nodige stappen te ondernemen zodat het koppel de thermometer heeft voordat de baby er is. Alexandre is erop gebrand om te beginnen met het badje.

Oefening baart kunst: een badje geven aan de oefenpop

Coralie geeft nog aan dat ze een volgende keer terugkomt met een gezichts crème, wat Alexandre geruststelt: "Ja, dat zal voorkomen dat ik crème in zijn of haar ogen smeer." Hij lijkt zich erg op zijn gemak te voelen tijdens de lessen.

Er staan heel wat verschillende projecten op stapel. Zo staat er ook een bezoek aan de Spelothek van de Brailleliga op het programma. Maar dat is voor later.

MET DE NEUS IN DE BOEKEN

De Brailleliga ontwikkelt al vele jaren een systeem voor studiebeurzen om blinde en slechtziende jongeren financieel te ondersteunen tijdens hun studies.

De Nationale Loterij kent, via de tussenkomst van het Centrum voor algemeen welzijnswerk voor blinden en slechtzienden (CAWBS), studiebeurzen toe aan studenten met een visuele handicap die gewoon secundair, hoger niet-universitair of universitair onderwijs volgen. Elke aanvraag die wordt gesteund door de Nationale Loterij, wordt extra aangevuld door de Brailleliga.

Daarnaast kent de Brailleliga, dankzij het Hubert Ouvry fonds (genoemd naar een gulle schenker), studiebeurzen toe aan blinde en slechtziende jongeren in het lager en het buitengewoon onderwijs.

Tijdens het academiejaar 2020-2021 kon de Brailleliga op die manier een beurs toekennen aan 243 studenten.

Laurens en Auguste kregen zo een beurs:

Auguste: "Ik zit in het eerste middelbaar in een gewone school,

en daar zijn heel wat kosten aan verbonden: extra scherm, printer, opladers, koptelefoon, een iPhone voor een betere sociale integratie en om via audio de taallessen te kunnen volgen, extra schoolondersteuning... Ik ben dus heel blij en opgelucht dat dit fonds bestaat omdat het jonge mensen met een visuele handicap de kans geeft om onder goede omstandigheden onderwijs te volgen en op die manier hun slaagkansen optimaliseert."

Laurens: "Ik studeer Office Management. Mede dankzij de beurs kan ik mijn studies vlot afwerken. Het geeft me een zelfzeker gevoel dat ik zo goed ondersteund wordt door de Brailleliga en dat zij achter me staan om me klaar te stomen voor de arbeidsmarkt. Momenteel loop ik stage bij Randstad en dat verloopt zeer goed. Dankzij de aangepaste software zoals JAWS, mijn brailleleesregel... kan ik alles hier op de stage, net zoals al zo vele jaren in de les, vlot meevolgen."

Een onmisbare steun voor studenten: een brailleleesregel

EEN TALENTVOLLE PERFORMER

Op 14 mei was hij aanwezig op de eerste familiedag om alle jonge liefhebbers kennis te laten maken met hedendaagse dans. Saïd Gharbi laat zich omschrijven als een performer in dans, theater en choreografie en vertelt ons dat hij dankzij zijn visuele handicap artiest is geworden.

Hoe ben je in contact gekomen met de danswereld?

In 1993, toen ik 24 jaar oud was, wilde Wim Vandekeybus, een internationaal bekende Vlaamse danser, choreograaf en filmmaker, een project opzetten met personen met een visuele handicap. Hij belde naar verschillende organisaties zoals de Brailleliga waar ik een opleiding volgde. De directeur van de opleiding vertelde me erover en van daaruit ging het verder. Ik had niet gedacht dat het zoiets positiefs zou worden. Ik heb aan verschillende van Wims creaties meegewerkt met ziende dansers. We bereiden een show voor ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van het dansgezelschap in juli 2022.

En vele andere gebeurtenissen vonden hiernaast plaats?

Ik heb het gezelschap BGM opgericht: 'Les Ballets du Grand Maghreb'. Onder de voorstellingen waren er 'L'attente' in de KVS, 'Clair obscur' in coproductie met Espace Magh... Het gezelschap heeft zich ontwikkeld tot het 'Ballet du Grand Miro' dat zich heeft toegelegd op workshops om mensen bewust te maken van dansen in het donker of simpelweg blindheid. Deze workshops zijn vaak inclusief en bestaan uit ziende, slechtziende of blinde mensen en personen met andere handicaps. Ik heb ook workshops gegeven aan de Brailleliga. Ik voel me heel bevoorrecht omdat ik mijn opleiding in de praktijk heb geleerd.

De meeste kunstenaars moeten jarenlang lessen volgen.

Hoe voel je je op de scène?

Als ik alleen op het podium sta, beweeg ik veel, afhankelijk van de directe omgeving. Dat wil zeggen, het reliëf op de vloer, de omringende geluiden...

Saïd volop in actie

Als ik met andere dansers beweeg, vereenvoudigt dat mijn taak omdat er contact is met anderen en ik me via hen kan oriënteren. Vanaf het moment dat het een duet of een trio is, is er geen reden meer om me zorgen te maken, omdat ik me laat meeslepen door de beweging van de choreografie en ik dus veel veiliger ben. Het is waar dat er niet zoiets bestaat als een nulrisico wanneer je niet kunt zien, maar we zetten alles op alles om onszelf zo veilig mogelijk te voelen.

Hoe komt het dat je blind bent?

Het is pigmentair en erfelijk. Er zijn verschillende leden van mijn familie die blind zijn. Je verliest je zicht

beetje bij beetje. Er werd goed voor mij gezorgd, want toen ik 10 jaar oud was, werd ik door mijn ouders ingeschreven in een speciale school waar ik leerde wat je moet weten en kennen als je een visuele handicap hebt, zoals brailleschrift. Ik begon een witte stok te gebruiken toen ik 14 was, ook al kon ik nog wel schaduw zien. De overgang was niet te plots. Ik dacht dat het beter was om op die leeftijd een visuele handicap te krijgen dan op je 35e, wanneer je misschien al in een gezins- en beroepssituatie zit en je alles moet veranderen. Mijn problemen met blindheid kwamen pas later in mijn beroepsleven, omdat ik wilde doen wat ziende mensen doen. Soms vond ik het gênant om mijn stok te laten zien. Wat heb ik tijd verspild met mezelf te verstoppen!

Is dat nu verleden tijd?

Ja, sinds 2006 heb ik een blindengeleidehond aan mijn zijde en ben ik serener, ik denk dat dat de periode is geweest met de meeste veranderingen. Ik voel me beter en anderen ook, ik zie het aan de manier waarop ze in het dagelijks leven met me omgaan. Vroeger wilde ik doen wat zienden deden en nu doe ik het, maar ik blijf mezelf. Ik kan niet zien, maar ik ontmoet mensen, ik praat met ze. Wij kunnen bepaalde taboes in verband met blindheid doorbreken. We openen deuren.

OOGZENUWAANDOENINGEN

Oogzenuwaandoeningen kunnen zich plots en op elke leeftijd voordoen. Ze kunnen vele vormen aannemen en zijn meestal ernstig van aard, maar er bestaan behandelingen. Professor Antonella Boschi (UC Louvain), oftalmoloog gespecialiseerd in neuro-oftalmologie, geeft ons meer uitleg.

De oogzenuw behoort tot het centrale zenuwstelsel. Deze hersenzenuw zorgt ervoor dat er visuele informatie wordt doorgegeven van het netvlies naar de hersenen. Hij bestaat uit grofweg een miljoen vezels en wordt van bloed voorzien door de oogslagader. De oogzenuw is vatbaar voor een hele reeks aandoeningen van diverse oorsprong.

Welke oorzaken hebben die aandoeningen?

Erfelijke oorzaken spelen zeker een rol. Naarmate de genetica zich verder ontwikkelt, is duidelijk geworden dat erfelijke aandoeningen vaker voorkomen dan men twee decennia geleden nog dacht. De autosomaal dominante hereditaire

opticuseuropathie is de meest frequente; die van Leber is minder frequent, maar komt in aanmerking voor een medische behandeling en, voor een van de mutaties, voor gentherapie.

Er bestaan inflammatoire neuropathieën die te maken hebben met een demyeliniserende ontsteking van het centraal zenuwstelsel, zoals multiple sclerose en typische neuritis optica. Deze aantasting van de oogzenuw komt het vaakst voor bij jongeren tussen 20 en 30 jaar. Er zijn ook minder vaak voorkomende systemische ontstekingsziekten die een impact kunnen hebben, zoals sarcoïdose, lupus erythematosus disseminatus en andere auto-immuunziekten.

Infectieuze oorzaken moeten altijd worden overwogen en uitgesloten, vooral bij een bilaterale aantasting van de oogzenuwen, zoals syfilis, tuberculose, herpes.

En dan zijn er de ischemische neuropathieën, die de belangrijkste oorzaak van visusverlies vormen bij de 40- tot 50-jarigen in een niet-arteritische vorm. Wanneer ze een verband vertonen met een inflammatoir proces dat de slagaders bereikt, vooral die van middelgroot kaliber, vormen ze een oogheelkundig spoedgeval. Het gaat om de reuscelarteriitis, een aandoening die mensen ouder dan 55-60 jaar treft.

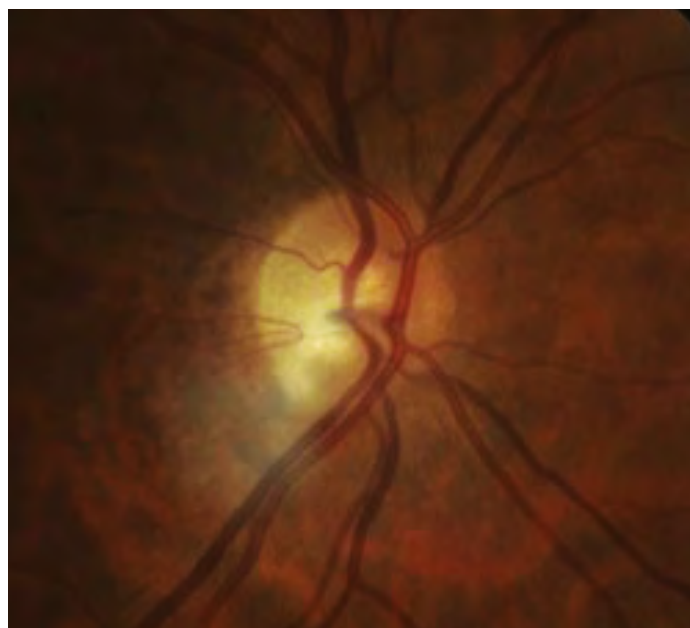
Er bestaan ook compressieve neuropathieën die verband houden met compressies, massa's, tumoren, etc. die de oogzenuw kunnen samendrukken hetzij in de oogkas, hetzij in het oogkanaal of intracranieel in het chiasmagebied.

Infiltratieve neuropathieën zijn doorgaans van tumorale oorsprong. Toxische neuropathieën houden verband met een overmatig gebruik van tabak, alcohol, geneesmiddelen, etc.

En dan zijn er ook nog de traumatische neuropathieën.

Het gaat hier vooral om voorhoofdstraumata die soms goedaardig kunnen lijken, maar aan de basis kunnen liggen van een zeer ernstige visusvermindering.

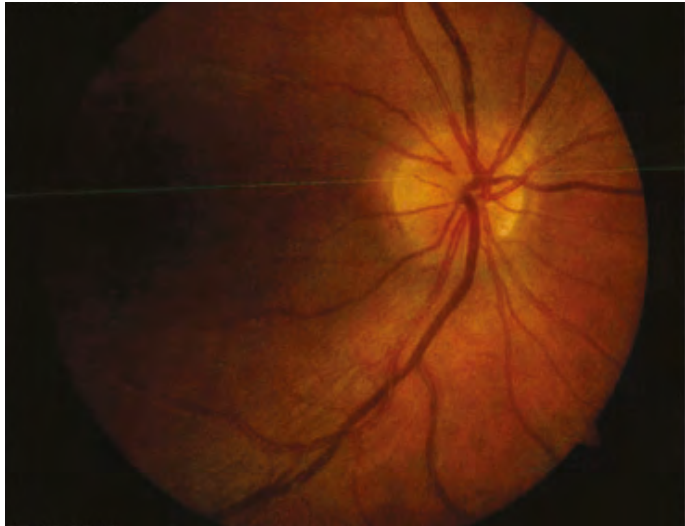
Welke zijn de symptomen en tekenen van die verschillende ziektebeelden?

Bleke oogzenuw in de temporale sector in de beide ogen in een context van dominant autosomale hereditaire opticusneuropathie (gen OPA1 +)

De autosomaal dominante hereditaire opticusneuropathie leidt tot een doorgaans bilateraal gezichtsverlies dat langzaam progressief verloopt en waarvan de symptomatologie extreem variabel is. Binnen een familie kunnen sommige leden een nagenoeg normaal zicht hebben, ook al zijn ze drager van hetzelfde gen.

Spijtig genoeg kunnen we die patiënten momenteel geen behandeling aanbieden. Wij raden toxische consumptie, zoals alcohol, tabak en drugs af, omdat dit het degeneratieve proces kan versnellen.

Mooi gekleurde oogzenuw, mooi afgelijnd, langs de onderste temporale vasculaire boog aanwezigheid van veelvuldige haarvaten/teleangiëctasieën die kenmerkend zijn voor een vroeg stadium van de hereditaire opticusneuropathie van Leber

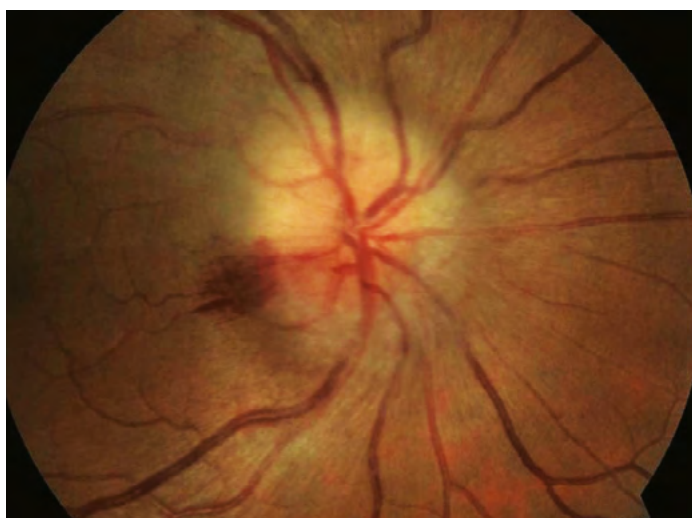
Bij de hereditaire opticusneuropathie van Leber zijn het de moeders die de ziekte doorgeven aan hun nageslacht en zijn het vooral de mannen die symptomen gaan vertonen. Het gaat dan om een plots optredende, niet-pijnlijke visusvermindering die doorgaans achtereenvolgens de beide ogen aantast. We kunnen aan bepaalde patiënten een gentherapie aanbieden en aan anderen een orale behandeling die in een behoorlijk percentage van de gevallen tot

een bepaalde verbetering van het gezichtsvermogen kan leiden (er wordt gewerkt aan de publicatie van een studie).

Bij inflammatoire en infectieuze neuropathieën zien we soms retina-aandoeningen en systemische tekenen en symptomen die de diagnose in goede banen kunnen leiden. In de meeste gevallen kunnen met een adequate behandeling goede resultaten worden behaald.

Typische neuritis optica die verband houdt met multiple sclerose gaat gepaard met een visusdaling die acuut en ernstig kan zijn, maar zelden lager dan 1/20 op de schaal van Snellen (n.v.d.r.: een schaal om het gezichtsvermogen te bepalen). De aandoening is doorgaans unilateraal, maar pijnlijk gedurende 3 tot 5 dagen. Ze wordt gekenmerkt door een verlies van kleurenzien. Na twee weken verbetert het zicht, los van het feit of al dan niet een behandeling is opgestart. Toch wordt een behandeling met cortisone aanbevolen om het herstel te versnellen. En omdat deze aandoening vaak patiënten tussen 20-30 jaar treft, worden ze sneller weer operationeel in hun beroepsleven. Opvallend is dat typische neuritis optica een voorspeller kan zijn van de diagnose van multiple sclerose of

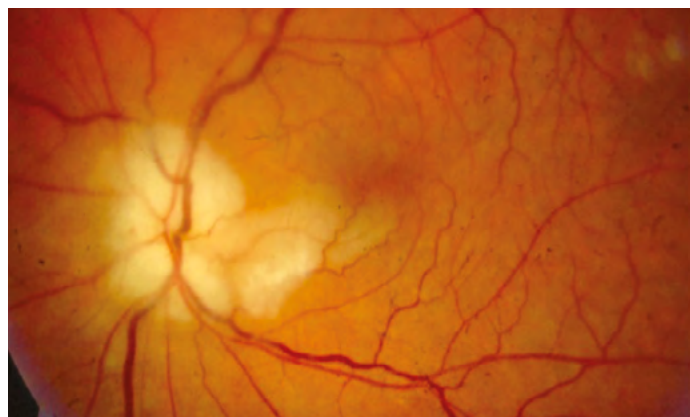
verband kan houden met andere neurologische aandoeningen van auto-immunitaire oorsprong, zoals optische neuromyelitis en MOG-antistoffen. Bij een eerste episode van neuritis optica is het belangrijk de diagnose duidelijk te omschrijven omdat de therapeutische aanpak kan verschillen.

Niet-arteritische anterieure ischemische opticusneuropathie; overheersend inferieur met suffusies en hyperemie

Niet-arteritische anterieure ischemische neuropathie, die de leeftijdsgroep van de 40-50-jarigen treft, leidt tot een niet-pijnlijke visusdaling met wisselende ernst, in combinatie met een hyperemisch, sectorieel papiloedeem en een vaak altitudinaal defect van het gezichtsveld. De diagnose ervan gebeurt aan de hand van de klinische voorgeschiedenis. Er moet worden gepeild naar oftalmologische risicofactoren, zoals de geringe omvang van de oogzenuwkop, en

systemische risicofactoren zoals hypertensie, hypercholesterolemie, slaapapneusyndroom, etc. Spijtig genoeg bestaat er niet echt een doeltreffende behandeling. De vormen die gepaard gaan met slagaderontsteking treft mensen in de leeftijdsgroep 55-60 en ouder. De visusdaling treedt in de meeste gevallen unilateraal op, is brutaal, zeer ernstig en onomkeerbaar. Ze wordt meestal voorafgegaan door een tijdelijk gezichtsverlies, temporale hoofdpijn, aantasting van de algemene toestand, gebrek aan eetlust en zelfs koorts. Bij het oftalmoscopisch onderzoek is het papiloedeem bleek, zonder verwijding van de haarvaten en zeldzame suffusies.

Bleek papiloedeem met ischemisch netvlies onder de papillomaculaire bundel, kenmerkend door een ischemische opticusneuropathie in het kader van een reuscelarteriitis

De diagnose wordt gesteld aan de hand van de aanwezigheid van een inflammatoir syndroom bij het

bloedonderzoek, een vertraagde choroïdale vulling bij fluoangiografie en een inflammatoir infiltraat ter hoogte van de wand van de temporale slagaders bij de biopsie ervan. Een behandeling met een hoge dosis cortisone wordt bij hoogdringendheid opgestart om het andere oog te beschermen: dat andere oog kan worden aangetast zolang het inflammatoire syndroom niet onder controle is.

Kenmerkend voor compressieve neuropathie is een traag progressief, niet-pijnlijk visusverlies. De patiënt merkt het soms zeer laattijdig op. In bepaalde gevallen kan chirurgie voor verbetering zorgen.

Wat kan je preventief doen?

De oftalmoloog kan vroegtijdige verslechtingen opmerken. Bij dominante erfelijke vormen stelt men een bleke oogzenuw, een verlies aan ganglioncellen, etc. vast. Bij de neuropathie van Leber kan de oftalmoloog in bepaalde gevallen een zeer bijzonder aspect van deze ziekte opsporen, nl. een zwelling van de peripapillaire zenuwvezels en verwijde bloedvaatjes. Naargelang het type mutatie kan er een gentherapie worden voorgesteld. Andere optische neuropathieën, zoals de compressieve en/of de niet-

arteritische ischemische vormen, kan men dankzij nieuwe technologieën alsmear vroegtijdiger diagnosticeren in hun initieel, weinig symptomatisch stadium. Dat gebeurt aan de hand van de ontdekking van een defect van het gezichtsveld, het verlies aan zenuwvezels en ganglioncellen en/of het vasculair netwerk van de oogzenuw via OCT en oftalmoscopie. Dankzij een vroege behandeling kan men doorgaans op de lange termijn betere resultaten behalen.

Vaak vraagt de patiënt advies wanneer hij al last heeft van symptomen en moet de oftalmoloog vaststellen dat de ziekte zich heeft geïnstalleerd. Met een gericht onderzoek kan hij peilen naar de etiologie van de optische neuropathie en een passende behandeling opstarten. Soms is er jammer genoeg geen behandeling die kan genezen. De oftalmoloog kan dan, bijvoorbeeld, de patiënten alleen nog adviseren om toxische consumptie of gedragingen te vermijden die zijn verzwakte oogzenuw kunnen beschadigen.

Professor Boschi wil echter positief afronden. Ze volgt de vele lopende studies op de voet en gelooft in de ontwikkeling van efficiënte behandelingen.

MEE MET DE NIEUWSTE IT-HULPMIDDELEN

Om de opleiding en de ondersteuning van, en het advies aan blinde en slechtziende personen op het vlak van nieuwe technologieën te verbeteren, investeert de Brailleliga in de aanschaf van technische IT-hulpmiddelen (smartphones).

Onder het motto, wat je goed kent, kan je ook beter uitleggen, heeft de Brailleliga zich uitgerust met smartphones van de merken Apple en Samsung. Zo komt ze tegemoet aan de opleidings- en specialisatienoden van haar adviseurs die opleidingen in technische hulpmiddelen geven. Zij vormen ook een verrijking voor de apparatuur die in de Demozaal wordt gepresenteerd en gebruikt. Julien Rolin (JR), hoofd van de Franstalige Service d'Information sur les Adaptations techniques (SIAT), vertelt ons wat meer hierover.

Waarom deze aanpak?

JR: De afgelopen vijf jaar hebben we een toename gezien van het aantal vragen naar informatie over technische aanpassingen

voor het privé- en beroepsleven. De meeste verzoeken die bij onze diensten worden ingediend, gaan over nieuwe technologieën (smartphones en tablets). Om daarop een antwoord te bieden werven we nieuwe medewerkers aan. De SIAT en de Begeleidingsdienst (DBH), de Informatiedienst voor technische aanpassingen (IDTA) en het Multidisciplinair team (MDT) hebben daarop samengewerkt om de dienstverlening aan personen met een visuele handicap te verbeteren. De medewerkers wezen onder meer op de noodzaak om zich de nieuwe technologieën die aangepast zijn aan personen met een handicap beter eigen te maken, zodat de mensen met een vraag beter kunnen worden opgeleid. En om ze te kunnen

opleiden, was het van essentieel belang om de juiste toestellen aan te schaffen: up-to-date in een wereld die zo snel verandert.

Waarom kozen jullie hoofdzakelijk voor Apple en Samsung?

JR: Onze jarenlange ervaring heeft uitgewezen dat personen met een visuele handicap vooral kiezen voor merken die het meest toegankelijk zijn. Bovendien is het

niet mogelijk om alle merken op dezelfde manier op te volgen. Om een kwalitatief antwoord te kunnen bieden met een grondige kennis van de toegankelijkheidsopties van smartphones, hebben wij dus opzettelijk een beperkte keuze gemaakt, vooral wat Android-telefoons betreft.

Het spreekt voor zich dat we ook ons uiterste best doen om personen met een visuele handicap te helpen die

andere merken gebruiken.

Hoe zal het team leren werken met deze nieuwe apparaten?

JR: De adviseurs kennen de hardware en testen de nieuwigheden bij elke update van de IOS- of Android-versies. Het gaat hier over veel meer dan een repetitieve en continue opleiding gebaseerd op de praktijk. Omgaan met technologieën die zijn aangepast aan de visuele handicap, de technologiemarkt opvolgen, informatie uitwisselen met collega's of personen met een visuele handicap blijven de beste methoden om iemands kennis op peil te houden, vooral in een wereld die elke dag in beweging is.

Hebben onze leden recht op financiële steun voor de aankoop van deze specifieke technische hulpmiddelen?

JR: Als je bent ingeschreven bij een regionaal erkend agentschap (VAPH, PHARE, AViQ, Dienststelle für Selbstbestimmtes Leben) kan je aanspraak maken op een tussenkomst voor een telefoon.

Voor personen die ouder zijn dan 65 die geen toegang hebben tot deze middelen, heeft de Brailleliga dankzij een legaat het Zoé fonds opgericht. Dat komt tussen in de financiering van de aankoop van

nieuwe technologieën. We proberen ons voorstel voor materiaal zo goed mogelijk af te stemmen op de financiële mogelijkheden van elke persoon, zeker als die geen recht heeft op financiële tussenkomst.

Worden er opleidingen en opvolging aangeboden voor leden over het concrete gebruik van het aangekochte materiaal?

JR: Het doel van onze dienst is om personen te helpen om zelfstandig te werken met nieuwe technologieën zoals een smartphone of een tablet. We begeleiden hen niet alleen bij de keuze van het toestel, maar helpen hen ook bij het gebruik ervan en bij de instellingen die moeten worden aangepast. Wij geven hoofdzakelijk opleiding over de toegankelijkheidsopties voor de telefoon. Wanneer een persoon met een visuele handicap in staat is zijn telefoon met de juiste functies te gebruiken, is die klaar om de apps van zijn of haar keuze te gebruiken, zolang die maar toegankelijk zijn voor personen met een visuele handicap.

We zetten stevig in op de verspreiding van de opgedane kennis in het kader van culturele, vrijetijds- en andere activiteiten die door de Brailleliga worden aangeboden. We denken ook aan het opzetten van ruimtes waar personen met een

visuele handicap kennis kunnen uitwisselen, in aanwezigheid van medewerkers die een deskundig advies kunnen geven.

Sylvie zit in haar 4e les met haar begeleider, Myriam Chabot van SIAT. Ze is enthousiast:

Sylvie (rechts) is geconcentreerd om te leren werken met nieuwe apps op haar smartphone

"Na een operatie vorig jaar is mijn glaucoom verslechterd. Ik werd volledig blind. Ik kan niet meer zien zoals vroeger... (stilte) ... Je vraagt je af in wat voor wereld je bent. Je moet bereid zijn te leren om weer een zekere zelfstandigheid op te bouwen. Oorspronkelijk wilde ik een telefoon met toetsen en WhatsApp en Youtube gebruiken. Met Myriam hebben we de verschillende mogelijkheden getest en uiteindelijk viel de keuze op een iPhone. De eerste berichten waren echte overwinningen. Deze telefoon is onmisbaar geworden. Het is mijn middel om in contact te blijven met mijn familie en mijn vroegere collega's op het werk. Anders, zonder een sociale band, voel je je uitgewist uit de rest van de wereld."

NIEUWS VAN DE SOCIALE DIENST

Rechten van personen met een handicap, sociale diensten en hulp aan personen, mobiliteit, toegankelijkheid... Hier vind je beknopte en praktische informatie, gericht op de visuele handicap, en maatregelen die een belangrijke impact hebben op het sociale leven van onze leden.

Verlenging maatregelen energie

Eerder dit jaar bereikte de federale regering een akkoord om de hoge energieprijzen aan te pakken (zie Witte Stok nr. 1, 2022). De verlaging van de btw op elektriciteit en op gas naar 6 procent en het uitgebreide sociale tarief worden al zeker verlengd tot eind september. Midden september volgt een nieuwe evaluatie.

Integratietegemoetkoming (IT): 'Prijs van de arbeid' vermindert

Het Koninklijk Besluit tot hervorming van de prijs van arbeid voor personen met een handicap, een onderdeel van het federaal actieplan handicap, werd in maart 2022 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Voortaan mogen personen met een handicap dus tot 63.000 euro per jaar verdienen (tegenover 23.356 euro eerder) voor ze

inboeten op hun tegemoetkoming. Deze regeling werkt met terugwerkende kracht vanaf 1 oktober 2021. Zo'n 50.000 personen die in het verleden geen integratietegemoetkoming kregen omwille van te hoge inkomsten, zouden zo nu wel een integratietegemoetkoming kunnen krijgen.

Reizen deze zomer? Natuurlijk, zo raak je onderweg:

• Kaart voor vermindering openbaar vervoer

Met deze persoonlijke kaart reis je gratis op bus, metro of tram (frequente verbindingen) bij De Lijn, de MIVB, de TEC. Je kan ook gratis reizen met de trein (NMBS) als je binnen België reist in 2e klasse. In sommige gevallen kan je ook aanspraak maken op een kaart kosteloze begeleider.

• TaxiBus in Brussel

Dit is een vervoersdienst van deur tot deur, die op verzoek en uitsluitend voor personen met een handicap wordt verleend. Het is een collectieve dienst: als meerdere vervoersaanvragen kunnen worden gecombineerd, past de TaxiBus de route aan om andere mensen op te halen of af te zetten. Deze dienst is elke dag van het jaar beschikbaar. Meer informatie op www.stib-mivb.be

• Meer Mobiel

Neem ook eens een kijkje op de MeerMobiel website, voor informatie over het aanbod toegankelijk openbaar vervoer en aangepast deur tot deur vervoer in Vlaanderen en Brussel.

• Reizen naar het andere eind van de wereld?

Personen met een beperkte mobiliteit of een handicap hebben recht op gratis bijstand in luchthavens en aan boord van vliegtuigen. Deze bijstand moet ervoor zorgen dat personen zich niet onterecht geremd hoeven te voelen om te reizen, maar moet altijd in verhouding staan tot de werkelijke behoeften van de persoon in kwestie en de specifieke vluchtomstandigheden.

De European Disability Card (EDC)

Deze kaart bevordert de toegang van

personen met een handicap tot cultuur, sport en vrijetijdsbesteding en biedt een aantal voordelen in die domeinen. Ze kan in België gebruikt worden en in de zeven andere deelnemende EU-landen: Cyprus, Estland, Finland, Italië, Malta, Roemenië en Slovenië. De Lijn gaf begin dit jaar ook te kennen dat het de EDC erkent als een middel waarmee je aan de chauffeur of controleur het signaal kan geven dat je een reiziger met een handicap bent. Dit kan handig zijn omdat niet iedere handicap meteen zichtbaar is. De chauffeur of controleur herkent de kaart en zal er in het contact met jou rekening mee houden.

Meer informatie vind je op:

<https://eudisabilitycard.be/nl/de-kaart>

Karine Lalieux stelt haar federaal actieplan handicap 2021-2024 voor

Federaal minister bevoegd voor personen met een handicap, Karine Lalieux, en haar woordvoerder kwamen speciaal langs bij de Brailleliga om via een audio-opname de contouren van het federaal actieplan handicap voor te stellen. Herbeluister de integrale opname via ons YouTube-kanaal.

VLOT BOODSCHAPPEN DOEN

Sommigen doen het elke dag, anderen liever één keer per week... maar het staat vast dat je vroeg of laat om boodschappen moet. Met een visuele handicap lijkt dat op het eerste gezicht misschien een ingewikkelde opdracht, maar mits het juiste advies of begeleiding valt dat reuze mee.

Bereid je voor

Een supermarktbezoek zal een pak vlotter verlopen als je op voorhand een boodschappenlijstje hebt opgesteld in braille, grootschrift of op je smartphone of dictafoon hebt gezet. Kijk ook even na of je voor de grote en zware producten (zoals water of waspoeder) geen beroep kan doen op de thuisleveringsdienst van de supermarkt. Zo hoef je niet onnodig te sleuren in de winkel. Een compact (beeldscherm)loepje of een smartphonecamera komen zeker van pas om beter de etiketten te lezen. Sommige apps dienen als vergrootglas en kunnen ook korte teksten voorlezen.

Als je alleen gaat winkelen, kies dan als het kan voor een draagmandje of een mandje met wieltjes. Een winkelkar kan je immers beter

trekken dan duwen om niemand aan te rijden, maar dat is niet altijd handig. Een begeleider kan de kar natuurlijk wel in de juiste richting trekken terwijl jij ze duwt.

Durf je te laten helpen

In de praktijk weten we dat niet iedereen daar altijd tijd of zin voor heeft, maar vraag toch aan iemand in de winkel om je te helpen of te begeleiden.

Het is natuurlijk een aanrader om altijd naar dezelfde (buurt)winkel te gaan waar de verkopers je kennen en willen helpen om vlot je weg te vinden tussen de rekken en de producten. Als je vraagt naar een specifiek product, beschrijf dan eerder het product zelf dan de verpakking, want die durft al eens van uitzicht te veranderen.

Orde in huis

Eens je terug thuis bent, is het belangrijk om je boodschappen zorgvuldig op te bergen aan de hand van een systeem: bv. per soort product. Oudere producten zet je best vooraan, zodat ze niet vervallen. Om producten uit elkaar

te houden kan je ook zelfklevende reliëfbolletjes of elastiekjes gebruiken, of ze markeren met een labelpen, dymo (braille) of stickers met grote letters. Via dat systeem wordt het ook een stuk makkelijker om de houdbaarheidsdatum goed in het oog te houden.

Vanop afstand je favoriete ontbijtgranen herkennen dankzij NaviLens-technologie

Sinds januari 2022 kunnen blinde en slechtziende personen gebruikmaken van de NaviLens app om in de supermarkt verpakkingen van voedingsbedrijf Kellogg's terug te vinden. Zo kan je met je smartphone vanop een afstand een code scannen die de verpakking herkent en ook de productinformatie (bv. ingrediënten, allergenen) luidop voorleest.

Omdat NaviLens gebruik maakt van gekleurde vierkanten met groot contrast op een zwarte achtergrond, hoef je zelf niet meer op zoek naar de specifieke plaats van een code om in te scannen, maar springt de code net makkelijk in het oog van jouw smartphonecamera. Een blinde of slechtziende shopper moet gewoon zijn apparaat in de richting van een cornflakesdoos richten, en de smartphone detecteert de code vanop een afstand van maximaal drie meter. De app navigeert je

vervolgens met piepjes en een stem tot bij het gescande product.

Kellogg's lanceert dit initiatief als eerste voedingsfabrikant en zal nog dit jaar de code voorzien op al hun andere producten. De Brailleliga is enthousiast over deze innovatie en hoopt op ruimere toepassingen om niet alleen boodschappen inclusiever te maken, maar ook bijvoorbeeld het openbaar vervoer.

Voortaan vind je ontbijtgranen van Kellogg's makkelijk terug met NaviLens

NIEUWS VAN DE BRAILLESHOP

Onze BrailleShop biedt een uitgebreid gamma aan artikelen voor blinde en slechtziende jongeren, vanaf de allerkleinsten tot adolescenten. Ideaal om uit te proberen deze zomer.

Op educatief vlak beschikken we over voelbare (kleur)boeken voor kleine

kinderen (enkel te verkrijgen in Engelstalige versie, op bestelling).

Daarnaast heb je met de audiospeler Jooki muziek en verhalen binnen handbereik, zonder dat je er een scherm voor nodig hebt! Kinderen kunnen een figuurtje op de speler zetten om muziek of een afspeellijst te starten. Na een succesvolle lancering vorig jaar, is er ook een nieuwe versie van onze zomervakantiebox, beschikbaar tot einde voorraad!

Gezelschapsspelletjes zijn altijd een goed idee. Maak je keuze uit een hele reeks spellen, aangepast op maat van blinde en slechtziende personen. Van klassiekers als Scrabble, Uno en Rummikub, tot originele uitgaves zoals het strategische spel met

Quarto Access

houten pionnen Quarto Access of drijf de koeien naar de stal in Mow Access.

Sportievelingen kunnen dan

weer allerlei balsporten proberen met aangepaste rinkelballen voor tennis, torball, goalball, gymnastiek.

En tot slot maak je je kind zichtbaar en veilig in het verkeer deze zomer met fluohesjes (leeftijd 4-6, 7-9, 10-12 of volwassen maat) en signaliseringstekens voor slechtziendheid.

De BrailleShop blijft beschikbaar op afspraak in Brussel op dinsdag, woensdag en donderdag, en telefonisch van maandag tot donderdag (10-12u en 13u30-16u).

Kijk voor de meest recente update over onze werking, activiteiten, beschikbare artikelen en prijzen op www.braille.be/brailleshop.

EEN BRUG NAAR DE ARBEIDSMARKT

De Nederlandstalige tewerkstellingsdienst van de Brailleliga onderging de voorbije jaren ingrijpende veranderingen. Nu wordt alles in het werk gesteld om onze leden opnieuw te begeleiden op en naar de werkvloer. We spraken met projectleider van de nieuwe dienst rond tewerkstelling: Cien Jacobs.

Cien, kan je jezelf kort voorstellen?

Met 8 jaar ervaring in het onderwijs, waarvan 4 bij ondersteuningsteam Ganspoel, dat kinderen, jongeren en volwassenen met visuele en/of meervoudige beperkingen en hun netwerk ondersteunt, ging ik sinds 2020 aan de slag bij de Brailleliga. Ik vervulde er toen het team van het GOB (Gespecialiseerde opleidings- & begeleidingsdienst).

Het GOB van de Brailleliga werd gefinancierd door VDAB, maar de toekomst van deze samenwerking was toen al onzeker. Die onzekerheid zorgde ervoor dat Bart Verdickt, huidig directeur Nederlandstalig departement en voormalig diensthoofd van

het GOB, op zoek ging naar nieuwe financieringsbronnen en samenwerkingsmogelijkheden.

Eind 2021 viel het finale verdict: de samenwerking met en financiering van VDAB stopte. Daardoor viel onze erkenning als GOB ook weg.

Voor de Brailleliga was het duidelijk dat de tewerkstellingsdienst moest blijven bestaan, al was het op eigen financiering. En zo geschiedde het!

Wat verandert er concreet voor onze leden?

De dienst wordt gebouwd op de fundamenteën van het GOB met hetzelfde doel: personen met een visuele handicap begeleiden op en naar de arbeidsmarkt.

Mijn wens is om het aanbod zo ruim mogelijk te houden zodat we de mensen die vroeger buiten de opgelegde procedures van VDAB vielen, ook kunnen helpen. Dat zijn bijvoorbeeld mensen die al langer dan drie weken in ziekteverlof zijn en geen goedkeuring hebben van de arbeidsgeneesheer. Daarnaast kunnen we nu ook studenten begeleiden in hun studiekeuze met het oog op een goede kans op de arbeidsmarkt later.

Ondanks het feit dat ik er voorlopig alleen voor sta, maak ik er enorm over dat de vragen van onze leden allemaal optimaal beantwoord worden, want iedereen verdient dezelfde begeleiding. Alle leden die bij ons aankloppen, probeer ik op een zo kort mogelijke termijn zo concreet mogelijk te helpen.

Ik wil een brug slaan tussen de personen met een visuele handicap en de goedziende arbeidswereld op alle mogelijke manieren, zodat die mensen gewoon hun job kunnen uitvoeren.

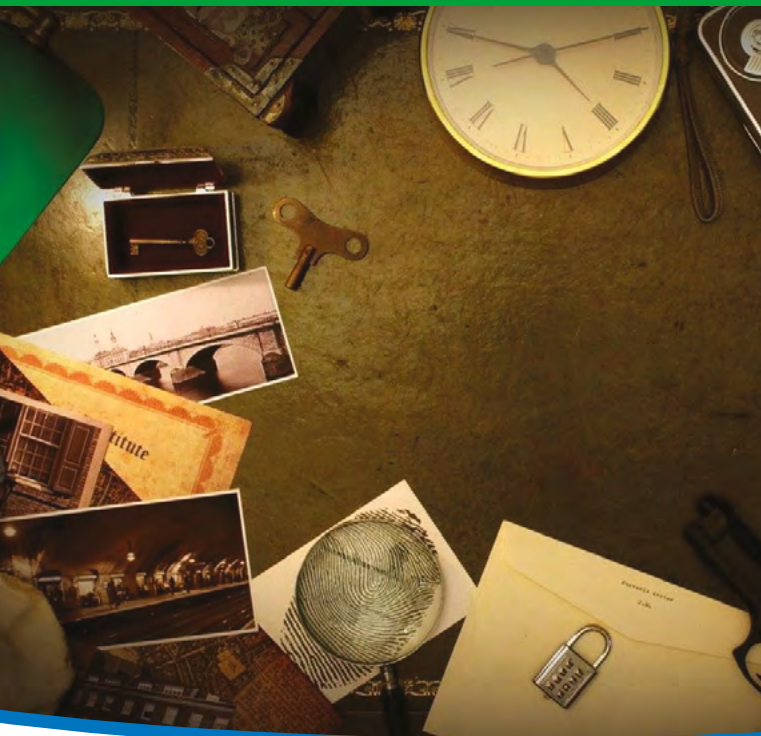
Ik voel me heel verantwoordelijk om de belangen te behartigen bij alle partijen waarmee we mogelijk kunnen samenwerken want een nieuwe financiering vinden staat heel hoog op mijn to-do-lijst.

Hoe ziet jouw toekomst en die van de dienst bij de Brailleliga eruit?

Momenteel is het een project in volle opbouw. Gelukkig sta ik er niet alleen voor en kan ik altijd bij Bart terecht. Mijn hoop is dat ik collega's kan aanwerven die zich al gespecialiseerd hebben in de visuele handicap. Collega's die weten wat de bezorgdheden en problemen zijn bij de doelgroep zodat we zo veel mogelijk leden kunnen helpen.

Ik put zeer veel kracht uit de verhalen van de mensen waar ik bij langsga. Die komen vaak hard binnen. Er is zo veel oneerlijkheid en ongelijkheid en dat motiveert me om me extra hard in te zetten om de mensen te helpen en van deze nieuwe dienst een groot succes te maken.

Langs Franstalige kant moderniseerde het CFP (Centre de Formation Professionnel) haar aanbod zodat het voldoet aan de huidige behoeften van onze leden en de eisen van een steeds meer digitale samenleving. Het CFP wil beter voldoen aan de noden van werkzoekenden die geen langdurige opleiding willen volgen, maar die de juiste tools moeten leren of hun vaardigheden in een of meer vakken moeten versterken.

ESCAPE ROOM 'IN THE DARK'

Deze zomer dompelt de Brailleliga je onder in een unieke ervaring: een reizende escape room. In juli en augustus houden we enkele weken halt in verschillende steden in België. Daar kunnen deelnemers met een spel van 45 minuten het dagelijks leven van een slechtziend persoon ervaren.

Een onuitgegeven evenement

De Brailleliga komt innovatief uit de hoek met een nieuw tweetalig escape room concept met de naam 'In the Dark'. Deze leuke activiteit kan je deze zomer ontdekken in een ondoorzichtige mobiele structuur van 25 vierkante meter die door België zal reizen. De deelnemers, in teams van 2 tot 5, krijgen raadsels voorgeschoteld die ze in volledige duisternis moeten oplossen om het licht te vinden en uit de kamer te ontsnappen.

Naast sensibiliseren over de visuele handicap, associëren we de Brailleliga met deze activiteit met een leuk moment met vrienden, collega's of met het gezin. We brengen de

deelnemers bovendien in een situatie waarin ze een beroep moeten doen op andere zintuigen dan het zicht, met behulp van hulpmiddelen die blinde en slechtziende personen gebruiken in het dagelijks leven.

Voor de escape room In the Dark werd een speciaal logo gecreëerd

Daarnaast bieden we buiten de escape room een virtual reality animatie aan om ook de voorbijgangers te sensibiliseren over de visuele handicap.

De caravan van een spion

De deelnemers worden verwelkomd door goed opgeleid personeel (scenario en veiligheid) en worden uitgenodigd om de caravan van een spion binnen te gaan. Ondergedompeld in het donker moeten ze de opdrachten van een missie vervullen door op zoek te gaan naar verborgen aanwijzingen in de kamer om zo stap voor stap de verschillende raadsels op te lossen. 45 minuten, dat is de tijd die de groep krijgt om de inhoud van de mysterieuze aktetas te ontcijferen... Op het programma: fun, spanning en nadenken in een compleet uniek kader.

Klaar voor dit avontuur ? Schrijf je online in via het deelnemingsformulier en kom deze zomer in jouw buurt langs om deel te nemen!

De escape room in jouw buurt*:

- Brussel (4 tot 10 juli)
- Louvain-la-Neuve (11 tot 17 juli)
- Durbuy (18 tot 24 juli)
- Namen (25 tot 31 juli)
- Antwerpen (1 tot 7 augustus)
- Gent (8 tot 14 augustus)
- Oostende (15 tot 21 augustus)
- Knokke (22 tot 28 augustus)

Praktische info

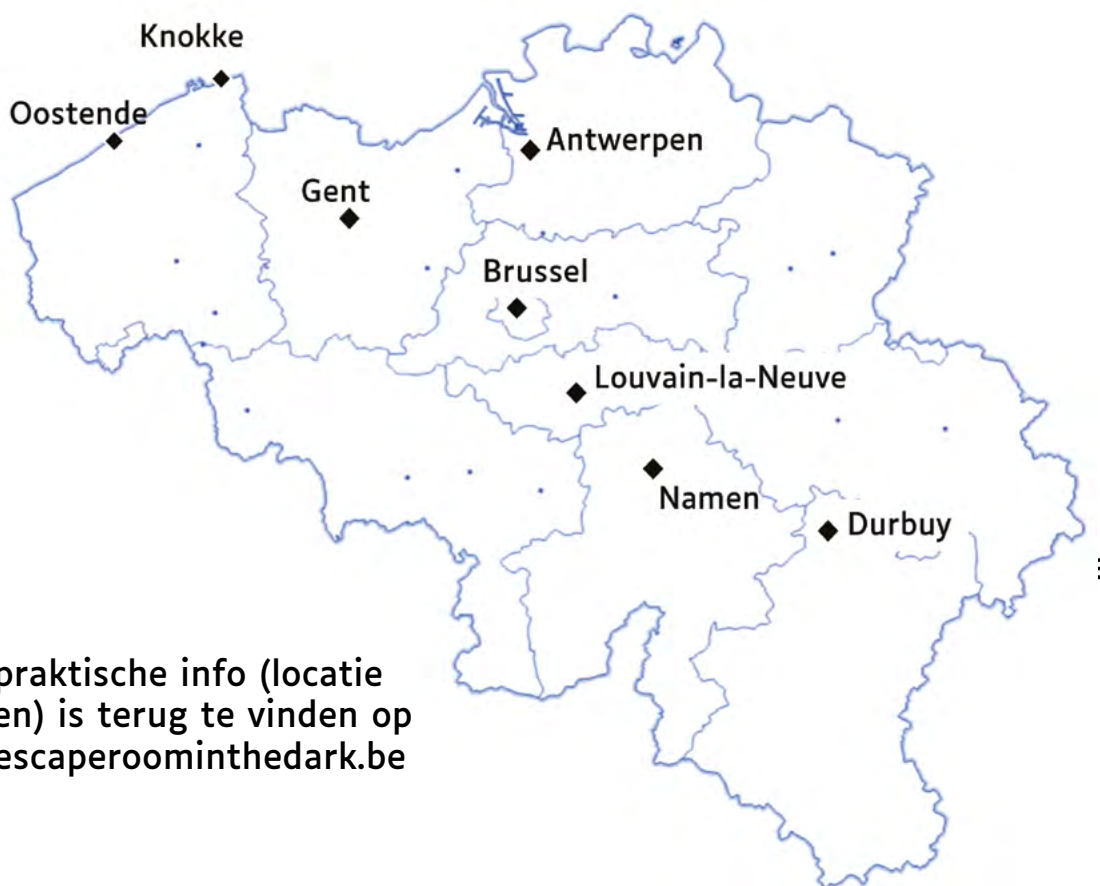
Team: ga de uitdaging aan met je team van 2 tot 5 spelers.

Duurtijd: breng je missie tot een goed einde in minder dan 45 minuten

Minimum aanbevolen leeftijd: 8 jaar

Eenheidsprijs: 59 euro

Taal: Frans - Nederlands

*Alle praktische info (locatie en uren) is terug te vinden op www.escaperoominthedark.be

EEN BLIK OP NIEUWE AUTEURS

ABC, een platform dat bibliotheken over de hele wereld samenbrengt, geeft vandaag elke persoon met een visuele handicap toegang tot duizenden boeken uit vele verschillende bronnen, en dat met één enkele toegangscode.

ABC, een leesplatform met oneindige mogelijkheden

Het Verdrag van Marrakesh, dat in 2016 door 20 lidstaten van de Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom (WIPO) is geratificeerd, maakt de productie en grensoverschrijdende uitwisseling van toegankelijke boeken mogelijk. Voortbouwend op deze rechtsgrondslag heeft de WIPO* een

wereldwijde dienst voor toegankelijke boeken in het leven geroepen, het Accessible Books Consortium (ABC), dat aangesloten bibliotheken de mogelijkheid biedt om hun collecties uit te breiden. **De Bibliotheek - leden van de Brailleliga is op 13 oktober 2021 tot het consortium toegetreden. De toegang is gratis voor onze leden.**

De Brailleliga en ABC

"Met deze toetreding zijn de 14.251 Franstalige luisterboeken van de Brailleliga opgenomen in de collecties van ABC", aldus Michèle Dubois, hoofd van de Franstalige Dienst vrijetijdsbesteding en cultuur.

"We wilden onze leden de kans geven om op één adres toegang te krijgen tot een ruimer assortiment boeken. Dat is gemakkelijker voor hen en ook voor ons.

Daarvoor was de uitwisseling van boeken afhankelijk van ondertekende overeenkomsten tussen bibliotheken. Dat was een zware administratieve last. Voor de leden betekende dit meerdere inschrijvingen in elke bibliotheek," voegt ze eraan toe. "Het is ook een kans voor onze leden om toegang te krijgen tot boeken in andere talen. Een Spaanstalige lezer, bijvoorbeeld, kan nu gemakkelijk boeken in zijn of haar moedertaal vinden. En alle downloads zijn gratis."

Maak kennis met een gepassioneerde lezer

Thérèse Depelchin heeft glaucoom in het meest gevorderde stadium. Ze is goed gekend bij de Brailleliga omdat ze hier 18 jaar heeft gewerkt. "Wat voor mij het moeilijkst was toen mijn ziekte begon, was het opgeven van lezen met een boek in mijn hand. Ik ben overgestapt naar audio in 2001." Ze herinnert zich nog de tijd dat luisterboeken op cassette werden aangeboden: "Soms moest je wel een dozijn cassettes bij je hebben!"

Eind 2021 schreef ze zich in bij ABC. "Het is fantastisch omdat het verschillende bibliotheken samenbrengt. Het is echt een privilege, want we hebben toegang tot auteurs die we anders misschien niet hadden ontdekt omdat we ook bibliotheken vinden uit de Verenigde Staten, Nieuw Zeeland, Canada... ABC opent deuren naar werken van allerlei categorieën."

Thérèse hecht veel belang aan de stem van de lezers. "Als een stem me niet aanspreekt in een introductie, kan ik makkelijk een andere bibliotheek raadplegen. En het is zo makkelijk. Ik heb maar één toegang nodig, dus ik hoef me niet telkens opnieuw aan te melden bij andere bibliotheken. En downloaden

naar mijn Daisy is eenvoudig en gaat tot 32 GB." Ze vertelt ons ook dat ze graag naar de boeken van haar keuze luistert terwijl ze andere dingen doet die misschien saai lijken: strijken, afstoffen... maar ook heel aangenaam tijdens lange wandelingen. "Mensen zeggen tegen me: Luister je naar muziek? Nee, ik lees".

Boeken downloaden?

- Op de website van onze Bibliotheek: <http://bibliotheque.braille.be>
- Op de website van ABC: www.abcgloba1books.org

***WIPO**

De Wereldorganisatie voor de intellectuele eigendom is een gespecialiseerde instelling van de Verenigde Naties. Haar missie is om de creativiteit en de economische ontwikkeling te stimuleren door een internationaal systeem van intellectuele eigendom te promoten, met name door in te zetten op samenwerking tussen de staten.

NIEUWS VAN DE SPELOTHEEK

Duik mee in het nieuwe aanbod van de spelletjes in onze Spelothek voor deze zomer!

In **Dragon's cave** (M21028), trachten spelers zich een weg te banen door het hol van de draak om de munten te verzamelen die door vorige avonturiers zijn achtergelaten. Je doet er best aan om je volgende schuilplaats goed uit te kiezen.

Om de beste speler ter wereld te worden van **Maracas** (M21029),

(M21028)

moet je beschikken over een uitstekend gehoor en moet je een tikkeltje ondeugend durven zijn. Schat het aantal edelstenen in de maracas juist in om je tegenstanders te overtreffen.

Met de **Logische kamelen** (M21020), kan je sorteren, berekeningen maken of klasseren volgens verschillende parameters (grootte, vorm, kleur/textuur). Een uitstekende oefening in mentale flexibiliteit en manipulatie om reeksen te creëren en te leren tellen.

(M21020)

Is je honger naar spelletjes hiermee nog niet gestild? Aarzel niet om de volledige lijst op te vragen via 02 533 32 56 of via bib@braille.be.

EINDELIJK TERUG SAMEN

Twee jaar zonder BrailleClubs, of toch zonder de fysieke bijeenkomsten, en dan nu eindelijk terug kunnen samenkomen in de vertrouwde lokalen: dat doet zo veel deugd! We gingen op bezoek bij de clubs van Aat en Brussel en spraken met de vrijwilligers die alles in goede banen helpen leiden.

Monique (82 - foto boven rechts) doet al 25 jaar vrijwilligerswerk bij de Brailleliga en is sinds 6 jaar een vaste waarde in Aat.

Welk parcours heb je al doorlopen bij de Brailleliga ?

Ik heb onder andere boeken ingelezen en ik deed vertaalwerk. Toen ik met pensioen ging, nam ik nog meer vrijwilligerswerk op. Zo werd ik een manusje-van-alles: ik hielp met giften, was de referentiepersoon voor de wenskaarten...

Toen mijn man André zwaar ziek werd, ben ik noodgedwongen even moeten stoppen, maar na zijn dood nam ik de draad weer op. Zo ben ik nu een van de vaste vrijwilligers in het regiohuis van Aat.

Wat zijn je taken in het Café Braille (n.v.d.r.: zo heten de clubs langs Franstalige kant)?

Ik zet de koffie, ga de broodjes halen en help een beetje tijdens de activiteiten. Vandaag maken we een muskietennet, ideaal voor in de zomer. Soms breien we ook en dan ben ik aan zet. Ik leer de leden dan de kneepjes van het vak, dat vind ik fantastisch.

Wat is je motivatie om vrijwilligerswerk te doen en hier te komen helpen?

Anderen helpen, dat maakt me gelukkig. Sinds 2015 kom ik hier altijd voor deze activiteiten, we amuseren ons, lachen heel wat af en de sfeer is geweldig. Voor de pandemie waren we met een groepje vrijwilligers, nu komen we om de beurt. Dat is spijtig, want nu kruisen onze paden niet meer.

Jacqueline (76) is al 11 jaar vrijwilliger bij de Brailleliga en is de vaste vrijwilliger in de club van Brussel.

Jacqueline, ben je blij dat je terug naar de club kan komen?

Ik ben echt heel blij! Die donderdagen in de club zijn super aangename dagen! Ik ken de mensen al zo lang, en het doet deugd om terug onze vaste routine te hebben en samen een gezellige dag door te brengen.

Wat is jouw taak in de club?

Ik doe van alles! Ik kom aan voor de leden van de club er zijn en zorg ervoor dat de tafel gedekt is, de koffie klaarstaat en de koekjes op tafel staan. Wanneer iedereen er is, zorg ik ervoor dat iedereen bediend is, en bied ik hulp waar nodig. Dan neem ik de broodjesbestelling op

Mmmm, verse soep van de dag, dankzij Jacqueline!

en vertrek ik om ze op te halen. Wanneer ik terugkom, begin ik aan de verse soep. Na de lunch was ik af, en schenk ik verder nog koffietjes uit aan wie er nog een wilt.

Ben je contact blijven houden met de leden van de club tijdens de pandemie?

Ja! We telefoneerden af en toe. Natuurlijk is Marie-José mijn zus, dus samen zijn we veel gaan wandelen en maakten we toffe uitstapjes. Maar ik moet eerlijk toegeven dat het niet altijd eenvoudig was om me te kunnen blijven bezighouden. De schrik zat er toch een beetje in om bijvoorbeeld het openbaar vervoer te nemen. Ik ben blij dat die periode achter ons ligt, hout vasthouden dat het zo blijft! Gelukkig zijn de uitstappen met de Brailleliga ook al weer begonnen. Ik ben de vaste begeleider van Nadine, die ook in de club zit, tijdens die uitstappen. Zo zijn we het parlement en de opera al gaan bezoeken en trekken we binnenkort naar de Floraliën in Gent.

We bedanken Jacqueline en Monique voor dit interview en natuurlijk ook alle vrijwilligers van de BrailleClubs en de BrailleCafé's voor hun waardevolle hulp, inzet en enthousiasme.

HUP MET DE BENEN!

Sinds 2005 staat het team van de Brailleliga stevast aan de start van de 20 km door Brussel. Wat begon als een voorstel van een slechtziende sporter groeide uit tot een jaarlijkse traditie om al lopend de activiteiten voor blinde en slechtziende kinderen te helpen financieren.

Achter de schermen versterkt een efficiënt duo vrijwilligers de communicatiedienst om alles in goede banen te leiden: David en Nadia. Het was David die in 2005 met het idee op de proppen kwam om deel te nemen aan de 20 km door Brussel, en de rest is geschiedenis.

David en Nadia tijdens een van de trainingen voor de 20 km door Brussel.

David & Nadia, wat is jullie taak?

David: "Nadia en ik bundelen de inschrijvingen, bezorgen de deelnemers een borstnummer naargelang hun niveau, stellen hen gerust, geven hen tips voor een goede

training, informeren hen over het parcours, verzorgen het contact met de wedstrijdorganisatoren..."

Nadia: "David is een vlotte babbelaar. Logisch dus dat hij de mensen te woord staat aan de telefoon of uitleg geeft per e-mail. Ikzelf leg mij vooral toe op de administratieve kant van het verhaal: de inzameling van de inschrijvingsformulieren, de invoering van alle gegevens, de controle van de betalingen, de verzending van onze deelnemerslijst voor de 20 km en de verdeling van de borstnummers. We vullen elkaar met andere woorden perfect aan!"

David: "Aangezien we beide slechtziend zijn, maar ook grote sportfanaten, zijn we de aangewezen personen om

advies te verlenen aan blinde en slechtziende lopers. Bovendien gaan we, indien nodig, op zoek naar de perfecte begeleider die we dan ook een korte opleiding geven."

Van harte bedankt, David en Nadia, voor jullie tomeloze inzet! In 2021 konden we dankzij de 20 km door Brussel € 11.500 schenken aan de activiteiten voor kinderen! Hopelijk evenaart de editie van 2022 dit succes.

Witte Stok is het driemaandelijks tijdschrift van de Brailleliga en wordt gerealiseerd door de Communicatiedienst, in samenwerking met de verschillende diensten van de organisatie.

Foto's: Bernard Demoulin, UCL, Kellogg's, ABC, Jean-Michel Byl, Brailleliga, Cliniques Saint-Luc / H.Depasse, Saïd Gharbi.

Drukkerij: Daddy Kate.

ABONNEMENT

- € 15 te storten op rekeningnummer IBAN: BE11 0000 0468 0248 – BIC: BPOTBEB1
- Vermelding: 'Abonnement Witte Stok'.
- Gratis voor blinde en slechtziende personen en voor schenkers van elke gift vanaf € 40.
- Beschikbaar in PDF en audio (www.braille.be), en op vraag in braille en op Daisy-cd.

- Help ons verspilling tegen te gaan: verwittig ons indien je verhuist, er fouten in jouw gegevens voorkomen of indien je dit tijdschrift meerdere malen ontvangt.
- De Brailleliga verkoopt niets, noch van deur tot deur, noch op de openbare weg. Laat je dus niet misleiden door oneerlijke personen.
- De Brailleliga is een neutrale vereniging, gehecht aan de democratische waarden en actief in het hele land. Zij staat ten dienste van alle blinde en slechtziende personen.

CONTACT

Brailleliga vzw, Engelandstraat 57, 1060 Brussel

Tel.: 02 533 32 11 – E-mail: info@braille.be – www.braille.be

Rekeningnummer om een gift te doen: IBAN BE11 0000 0000 4848 – BIC: BPOTBEB1.

Verantwoordelijke uitgever: Noëlla Jardin, Engelandstraat 57, 1060 Brussel. De Brailleliga verwerkt uw persoonlijke gegevens in overeenstemming met uw rechten en plichten, in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Als u vragen heeft over de verwerking van uw gegevens, kan u ons privacybeleid raadplegen op www.braille.be. Om uw gegevens te raadplegen, aan te passen, te verwijderen of voor alle andere vragen, kan u contact met ons opnemen per post of via info@braille.be.

BrailleTech

Technologieweek

DIGITAAL: 10 - 11 OKT 2022

LIVE: 13 - 15 OKT 2022

Blind of slechtziend?

Ontdek er de oplossingen
die je leven vergemakkelijken!

Digitale BrailleTech: neem deel aan de
videoconferenties en webinars van de Brailleliga en de
verschillende standhouders.

Live BrailleTech: kom naar de Brailleliga en ontdek daar
talrijke hulpmiddelen bij de verschillende standhouders.

Inschrijving verplicht

Gratis toegang

Met de steun van:

brailleliga^{vzw}
een andere kijk op het leven